

§ 106

Ruskon vanhus- ja vammaisneuvoston kysely Ruskon alueen toimintaterapeutin / fysioterapeutin tarpeesta

Osastonhoitaja Tiina Virtanen 25.5.2018:

Ruskon vanhus- ja vammaisneuvosto on osoittanut kysymyksen Raision sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunnalle. Kirje on päivätty 3.4.2018.

Kysymyksen sisältö: Ruskon vanhus- ja vammaisneuvosto haluaa selvittää Ruskon alueella toimintaterapeutin/fysioterapeutin tarpeen sekä fysioterapeutin suoravastaanottotoiminnan kuntalaisten yhdenvertaisessa toiminnassa.

Terveystalveystyksen kuntoutustalveluissa toteutetaan terapiaa Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin toimintaperiaatteiden mukaisesti. Toimintaperiaatteet on otettu käytäntöön fysioterapiassa vuonna 2016, puheterapiassa ja toimintaterapiassa vuonna 2018.

Suoravastaanottotoiminta

Suomen Fysioterapeutit ry ja Suomen Fysioterapeuttiyhdistys ovat laatineet suosituksen tule-suoravastaanottokoulutuksesta. Fysioterapeuttien tule-suoravastaanottotoiminta toteuttaa terveydenhuoltolain henkeä. Työnjaollisesti se on tehtäväsiirto lääkäreiltä fysioterapeuteille. Tutkimusten mukaan potilasturvallisuuden ei ole todettu heikentyneen fysioterapeutin suoravastaanoton käyttöön ottamisen jälkeen. Suoravastaanottotoiminnan kannalta on keskeistä, että lääkärit ja ajanvarauksessa sekä hoidontarpeen arvioitsijoina toimivat sairaanhoitajat ja terveydenhoitajat on perehdytetty työnjakoon ja potilasohjaukseen liittyviin asioihin. Suoravastaanottoa toteuttavat fysioterapeutit ovat saaneet syventävän lisäkoulutuksen (vähintään 15 opintopistettä) tulepotilaiden tutkimisesta ja kliinisestä päätelystä.

Fysioterapeutin suoravastaanottotoiminta tuki- ja liikuntaelin ongelmallisilla potilailla on aloitettu Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueella 15.6.2012. Alussa suoravastaanottoa toteutettiin yhden terapeutin voimin ja vain alaselkäpotilaille. Vuoden 2013 alussa toiminta laajentui koskemaan myös olkapää-, lonkka- ja polvipotilaita. Alusta alkaen on toiminnasta tiedotettu sekä Raision että Ruskon terveysasemia. Opastusta on toteutettu paikan päällä Raisiossa ja Ruskolla sekä sähköpostin välityksellä. Molempien kuntien asukkaita on käynyt fysioterapeutin suoravastaanotoilla, joita toteutetaan Raision terveysasemalla sekä kuntoutustalveluissa Terveystalveystyksessä. Vastaanoton toteutusta myös Ruskon terveysasemalla on selvitelty, mutta esteeksi on noussut tilan puute. Potilaille on sopinut tulla vastaanotolle Raisioon eikä negatiivista palautetta toiminnasta ole tullut.

Vuodelle 2018 Terveysteistyksen kuntoutustalveluihin saatiin yksi uusi fysioterapeutin toimi tavoitteena laajentaa suoravastaanotto toimintaa. Valittu fysioterapeutti aloitti tehtävässään 1.3.2018. Terveysteistyksen kuntoutustalveluissa tapahtui henkilövaihdoksia. Kuntotohtajan jäädessä eläkkeelle toimi muutettiin fysioterapeutin toimeksi ja tehtävään valittu aloitti 3.4.2018. Huhtikuussa 2018 on fysioterapeutin suoravastaanottoa laajennettu siten, että vastaanottoa toteuttaa tällä hetkellä neljä fysioterapeuttia. Aikoja fysioterapeutin suoravastaanotolle on noin 14 viikossa. Terveysteistien ajanvaraushenkilöstö varaa ajan potilaalle joko lääkärille tai fysioterapeutin suoravastaanotolle sovitun ohjeistuksen mukaisesti. Ohjeistukset on valtakunnallisesti samanlaisia ja näillä varmistetaan mm. potilasturvallisuutta. Ohjeiden mukaan mm. yli 75-vuotias tai monisairas potilas tulee aina ensin ohjata lääkärille. Ajanvarauksessa toimivan henkilöstön perehdyttäminen on ensiarvoisen tärkeää, koska he tekevät valinnan, lähetetäänkö potilas lääkärille vai fysioterapeutille. Raisiossa ja Ruskolla on toiminnan laajentumisesta kerrottu ajanvaraushenkilöstölle esimiesten välityksellä sekä sähköpostilla että paikan päällä. Raisiossa tapaaminen toteutettiin 3.4. ja Ruskolla 24.5.2018. Lisäksi tiedotusta pyritään tehostamaan viikoittaisilla sähköposteilla ja paikallislehtien avulla.

Perusterveydenhuolto ja lääkinällinen kuntoutus

Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueella on fysio- ja toimintaterapeutteja sekä terveystalveluissa että hoito- ja hoivatalveluissa. Terveystalvelujen kuntoutustalveluissa tuotetaan perusterveydenhuollon talveluja, joita ovat neuvola- ja kouluterveydenhuolto, terveysteistien ja erikoissairaanhoidon lähettämien potilaiden avoterapiat, lääkinällinen kuntoutus ja apuvälinelainaamotoiminta. Perusterveydenhuollon talveluja tuotetaan kuntoutustalveluissa tai ostopalveluna. Apuvälinetalvelut tuotetaan Ruskon terveysteistillä.

Neuvolan ja kouluterveydenhuollon lähettämien ruskolaisten lasten terapiat toteutetaan kuntoutustalvelun terapeuttien toteuttamana ns. omana työnä. Lääkinällisen kuntoutuksen terapiatalveluissa toteutetaan terapiatarpeen arviot omana työnä ja toteutus ostopalveluna. Ostopalveluna toteutettiin vuonna 2017 ruskolaisille puheterapiaa yhdelle aikuiselle ja yhdelle lapselle, toimintaterapia yhdelle aikuiselle ja kahdelle lapselle, jalkojen hoitoa 21 diabeetikolle ja muita terapiota 24 aikuiselle. Ostopalveluna tuotetaan mm. sellaista terapiaa, johon terveysteistuksessa ei ole osaamista ja sitä ei ole järkevää hankkia pienen potilasmäärän vuoksi. Omana työnä tuotettiin ruskolaisille puheterapiaa 58 potilaalle, toiminta- ja fysioterapiaa 149 potilaalle ja kehitysneuvolan moniammatillisessa tiimissä asioi 35 ruskolaista. Ruskolaisten osuus on tasaisesti kasvanut vuosien aikana kaikissa talveluissa. Ruskolaisten terapioiden ostopalveluja seurataan jatkuvasti ja mikäli terapian tuottaminen omana toimintana tulee kannattavammaksi kuin ostopalvelu asiakaslähteisesti tai taloudellisesti ajateltuna, niin esitämme lisähenkilöstön tarpeen talousarvion suunnittelun yhteydessä.

Ruskon apuvälinepalvelut on järjestetty yhdessä Tyks apuvälineyksikön kanssa. Osastolta kotiutuvien potilaiden apuvälinepalvelut järjestetään osastolta käsin ja kotihoidon palvelujen piirissä olevien kotihoidon terapeuttien toimesta. Edellä mainittujen palvelujen ulkopuolella olevien potilaiden apuvälinepalvelut järjestetään Ruskon terveysasemalta. Tässä on haasteita resursien riittämättömyyden vuoksi suhteessa palvelun nopeasti lisääntyneeseen tarpeeseen. Apuvälinepalvelujen tarve on kasvanut vuosi vuodelta ikäihmisten määrän lisääntyessä ja kotihoitoisuuden lisääntyessä. Tämän palvelun lisäresurssin tarvetta tulee tarkasti seurata vuoden 2018 aikana.

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalvelujohtaja Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta antaa edellä olevan valmistelun mukaisen vastauksen Ruskon vanhus- ja vammaisneuvostolle

Päätös

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Ruskon vanhus- ja vammaisneuvosto

